

# LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS  
SARANDI 203  
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓN ADELANTADA  
Ciutat . . . . . ps. 0.50  
Campanya . . . . . n 0.60  
Exterior . . . . . n 0.70

## LA GRALLA

MONTEVIDEO, MARS 7 DE 1886

### Lo delinqüent castigat

Retirem l' editorial que teniam escrit referent al atentat comés per lo comissari y capitá Pelayo, de Fray-Bentos, en la persona de nostre paysá En Pere Alemany, propietari del Hotel Rio Negro de la mateixa població.

Com es públich lo fet, per haberlo comentat alguns companys de la premsa, y principalment lo nostre apreciable colega *La España*, que sigué 'l que féu la denuncia, 'ns abstenim de parlarne, per haber lo govern separat del empleo á dit comisari, 'l qual será sumariat.

Aplaudim al Cónsul Espanyol, á las autoritats y als compatriotas de Fray-Bentos, los passos donats á favor de nostre paysá, puig que á sa activitat se déu que lo crim no quedi impune.

## A una dona

EPISTOLA SATIRICA Y CRECH QUE MORAL

Fragilitat, ton nom es de dona  
*Shakespeare.*

Si 'l teu marit ressucités, oh hemosal ¡qué content! que content se posaría quan d' un altr' home ja 't trobés esposa!

Dígasme: ¿no t' ho sembla que riuría, y que riuría tant, que altre vegada, de tant y tant de riure moriria?

¡Tú si que ab éll vas ser bona casada!

y después de sa mort—t' ho juro, dona—ets la fidelitat reconsagrada.

¿Y no has fet acás prou per sa persona? ¿no has complert ab lo mort com á cristiana? per éll te vas desesperà una estona;

vas portá 'l dol que la costum nos mana; durant un mes ó dos vas fer la trista, y deyas que menjavas sense gana.

Després... ets guapa, has fet una conquista ¿y qui hi té res que dir? es una cosa, que de tant natural, salta á la vista.

¿Qué del teu estimat vols ser esposa? es molt just, ¿no has passat acás complerta l' época de viudesa rigurosa?

¿Devías sempre estar malalta y erta y plorosa, y anar tota la vida negra y senzilla y ab lo vel coverta?

Cansa anar sempre de tot dol vestida; al parent que se 'ns mor, sigui qui sigui, se 'l recorda un quant temps y se l' oblida

Si! ¡no falta sinó que un sempre estigui capficat y plorós per la gent morta! no tal; es just que un se distregui y rigui.

Ja massa creu que un en la vida porta; no cal sino que n' hi afegeixi encara y que fassi la càrrega mes forta.

Tú al teu marit ja has plorat prou; avara no has sigut pas en llágrimas, y un dia, —potser que tú ni te 'n recordas ara—

poch temps después que 'l teu espós moría, fins vas aná á posar una corona sobre 'l crestall que 'l ninxo d' ell cobria.

Oh! ¡y aquella corona era ben bona deya: *Recuerdo eterno*; era molt cara. Vaja! ¡ves si has fet massa! ¡ja ho crech, dona!

Ab ell no hi ha mes feyna; lo qu' es ara,  
que 'l mort estiga en pau y que 's podreixi  
ab lo *Requerdo eterno* que l' ampara.

Y ja qu' ell está en pau, en pau nos deixi  
qu' es la cosa mes justa de la terra,  
que quan un ha complert, se diverteixi,

Una hermosura com ets s' esguerra  
si porta dol; vesteixte bé; la dona,  
méntres com tú 's conserva, no s' enterra.

Llueix; adorna 't, posa 't ben bufona,  
diverteixte, riu forsa, gosa, salta,  
de mal humor no estiguis ni una estona;

sigas ben capritxosa, balla, falta  
al teu novell marit; perque, de véras,  
jes tan dols lo faltar!... Y si t' assalta

algun remordiment, si 't desesperas,  
calma 't aviat y pensa desseguida  
que tot axó d' escúpols son quimeras.

No tingas por de res, viu divertida,  
qu' es no mes que falornia la consciencia,  
y 'ls morts no tornan may de l' altra vida.

Si tornéssin acás á l' existencia,  
¿lo teu primer espós tornat no hauría  
á darte la mes grossa penitencia?

Y fel y sanch al véure 't ploraría,  
y malehint son amor y ta hermosura,  
tas entrayas fatals destrosaría.

Y tú, mort oblidat y sens ventura,  
tú que en la tomba, si tens cor encara,  
deus estar consuminte d' amargura;

tú qu' estimavas á ta esposa cara,  
com no 's pot amar mes, pus fins per ella  
vas deixar á ton pare y á ta mare;

tú que la creyas virginal ponsella  
d' amor y de virtut, modesta viola,  
y que de bona ho era tant com bella;

tú que deus patir tant: aré aconsola  
tot grandíssim dolor, pensant sens treva,  
que ta muller en enganyar no es sola.

Pensa qu' encar las descendentas d' Eva  
s' escoltan á la serp tota la vida,  
y que en aquesta terra malehida  
hi há moltras, moltras donas com la teva.

JOSEPH MARTÍ Y FOLGUERA

## LA BOYRA

—¿Ahont vas, boyreta d' or,  
ahont vas, boyrina,  
barquixó del riu del cel,  
que deixas la riba?  
¿dalt, al cim del Canigó,  
no hi jeyas tranquila?  
—Vaig á fer ombra á un infant,  
á un infant qu' espira,  
ofegat pe ' ls raigs del sol  
sota un cep de vinya.  
Sa mare está magencant,  
per guanyar la vida  
á un ó dos altres que 'n té  
jugant per la vila.  
—Corre, corre, boyra d' or,  
vola hont Deu t' envía.

Quan arriba al cap del rest  
la mareta viuda,  
si no fos la boyra d' or,  
també 's moriría!  
Oh! ¡ab lo bes qu' ls dos s' han dat  
los torna la vida!

JASCINTO VERDAGUER.

## LO TRACTAMENT

No he vist cosa més delicada per certs ho-  
mes que 'l tractament.

Hi ha home que s' infla com un sach de  
gemechs al sentirse anomenar «Don Fulano,»  
y ja poden contar ab un enemich segú si no  
reb de la part de vostés idéntich tractament.

Y aquí 'l boato es un article de primera ne-  
cesitat.

Dès lo mes elevat personatge fins los es-  
combriayres y llimpia-botas, tots ostentan  
lo consabut *Don*.

Jo sé d' alguns paysans qu' han fet un

viatge á casa y han tornat á corre-cuyta, com si fugissin de la peste. ¿Y no dirian vostés qué es lo qu' ha influit en son retorn á la América?... Lo tractament. Han trovat que alli 'ls tuteijaban (y potser companys de la infantesa), 'ls hi deyan: ¿qué tal, cóm t' anat per aquellas terras? ¿Has fet fortuna? T' has il-lustrat gayre? Noy, que vas maco; encara tinch present quant portabas aquell vestit de vellut negre....

Figúrintse vostés quín modo d'expressarse! Natural, acostumats ab Don Fulano per aci, Don Fulano per allí, y tan de bombo y platerets, ¡cóm no han de notar gran diferencia ab lo tractament d' aquella gent *ordinaria*!

N' he sentit queixarse alguns, y francament, no he pogut menos que compadeixels; perquè, acostumats á tractar *bárbarament* lo castellá, 's creuhen més *refinals* que 'l sucre de Paris, y fan escarni dels de casa, atribuhintlosi tota mena de faltas: llenguatje brusch, renechs á milers, modals indecorosos y una confiansa inusitada.... Y en mitx d' ells se trovan *humillats*!..

¡Quant jo 'ls dich que 'l tractament es una gran cosa!..

¿Cóm pot la «gent fina» permaneixre un instant ahont la franquesa y la sencillés impera en rota sa extensió?

Ja 'n pot ser de burro un home á América, que, encara que no tingui quartos, lo qu' es lo Don forma part integrant de son patrimoni. Y si se sab donar importancia, si no' te prou ab lo *Don*, se l' anomenará Senyor Don Joseph, per exemple, y plourán sobre ell y com gotas menudas infinitat de tractaments: será sabi encara qu' escrigui «onor» sense *h*, enclourá ell sol mes ciencia que la que 's podria extraure de la famosa biblioteca del Escorial, y tindrà á dōtzenas d' incauts que lo adularán y aclamarán com un pou de sabiesa.

Aixó del tractament me fà á mí l' efecte d' un carrer alfombrat de flors en dia de professó: sempre penso que de 'ls que las trepitjan son pochs los dignes de ferho. Vull dir qu' ab los tractaments passa dos quartos del mateix: son escassos 'ls que 'ls mereixen.

O sino, avuy qu' está tan arraigada en la societat la farsa y la mentida, observin la diferencia qu' estableix la gent en lo tractament. ¿Volen vostés ésser homes de *pés*, pero no feixuchs? Donchs esculleixin algunas pa-

raulass «bombásticas» y passarán plassa de erudits y sentenciosos. Pero tingan cuydado d' anar ben mudats, de posarse de las festas y ab trona ó siga barret de copa alta, porque si van mal vestits tota la eloquencia de Ciceron sera poca pera rebrrer un tractament adequat.

Per' acabar, vaig á esplicarlosi un fet que abona lo que dich.

Fá pochs dias me vegí en un compromís, porque no poguí aturar la riallada espontánea que 'm causá lo sentir un disbarat dels que no n' cabrian dos en un cove.

Era un pobre d' intelligencia, rich en títols (és home de molts mils duros) y reputat com home de talent. Se tractava d' un document del qual hi habia duptes fundats de sa autenticitat, y volguent lo esmentat sabi espressarse ab gravetat, digué: — Garanteixo que lo document es *epígrafe*.

Díguinme ara qui no riu!

Lo pobre volia dir apócrif!... No es res la diferencia!..

Quan penso que son aixis la major part dels homes que van carregats de Senyor, Don y Excelencia. dich sempre que lo més embustero que hi ha en lo mon es lo tractament, y la rahó la dona la paraula descomposta: lo *tracta-MENT*.

ENRICH RÁFOLS.

---

## LO GAYATO

---

Ja no riu com ans solia,  
ja no s' alsa á trench de dia  
y sovint atura 'l pas;  
ja aquellas cansons no canta;  
l' avi, ja ha fet los setanta  
y sent com minva 'l seu brás.

Avuy, al bosch s' en entrava  
y un gayato se tallava  
d' una branca de boix vert;  
sa falsó ben esmolada  
ab quatre cops l' ha dexada  
sense tindre un grop sancer.

Del mateix arbre que un dia  
lo seu pare, que al cel sia,  
un bocall s' en va tallar

quan duya la testa blanca;  
ell n' ha tret un' altre branca  
perque puga caminar.

Ab sas mans ja l' estrenyia  
y de gotx son cor glatía  
repenjantshi fortament,  
com las runas que s' uneixen  
ab los brots d' eura que hi crexen  
perque no vagen cayent.

Ell, es la casa esfrondrada  
que ab vells tronchs apuntalada  
lluytará encara ab lo temps;  
es la roca somoguda  
que al aná' á fer la cayguda  
l' hi posan úns alsaprems.

Quan á la serra espadada  
puji ab incerta petjada,  
lo gayato 'l sostindrà;  
y encar' que sa forsa mima  
ran l' esglayadora timva  
ab coratge passarà.

Tindrà un company de fadigas  
per aná' als valls y garrigas  
'hont treballin los seus nets;  
y seguirá las rouredas  
los vinyals y las pinédas  
per veure 'ls novells esplets.

La branca de llor benehida  
ell cada Pascua florida  
penjará en lo seu balcó,  
y en la porta clivellada  
posará una creu volta  
del sant nom del Redemtó'.

Quan los anys vinclen sa testa  
y quan ja la mort feresta  
l' hi senyali lo fossá;  
ab lo gayato á la vora  
prop la llar rebifabora  
tot tremolant s' asseurá.

Y ab ell, la flama apagada  
voldrá encendre altre vegada  
cendras mortas espargint,  
y als nets contarà rondallas  
vellas gestas y batallas,  
mentre 'l foch vage morint.

Y entre sos dits tremolosos,

per lo trevall mitx confosos,  
lo gayato empuyará  
com ceptre de la vellesa  
que es lo de mellor noblesa  
que ningú pot ostentá'.

ARTUR MASRIERA

## TEATRE CATALÁ

Apuntacions históricas-críticas desde 'ls seus orígen  
fins al present estat

(Acabament)

### III

Per motius que estimem de delicadesa deixar de senyalar las causas que motivan, al entendre nostre, lo desafecte d' alguns y 'ls atachs injustificats de no pochs altres, al teatre catalá. Certa repulsió á devallar á un terreno no gens digne y un fort temor de promoure qüestions que podrian tenir un resultat contrari al que en justicia fora de esperar, nos obligan á fernos sort á certs cárrechs y á no respondrer á ells; emperó, alguna cosa havem de dir sobre 'l punt fins al qual pot esser convenient lo conreu de nostré teatre.

En todas las literaturas que tenen teatre propi, aquet forma part integrant de la mateixa. Admesa ó tolerada una literatura, hi ha que tolerar ó admetrer lo teatre, y, provat lo dret o rahó de ser de la primera, lógich é indiscutible es lo del altre; que mal se pot rebutjar la part quan es acceptat lo tot. Donchs be; la literatura catalana avuy dia es admesa y reconeguda per tan espanyola com qualsevulla altre de las que floreixen en la península ibèrica; sabis de todas las nacions emplean sont talent en estudiarla, y academias y universitats l' hi obren sas portas, afanyosas de conixerla. Senyaladíssims serveys te prestats en la major ilustració del poble que la caracterisa, y la meteixa *Academia de la Historia* de Madrid, no fa molt temps, l' hi ha donada carta de autenticitat espanyola en ocasió d' una recient y pública recepció. Lo teatre catalá forma part de la literatura catalana; sense ell aquestá no fora pas complerta; donchs lo

dret y la rahó d' esser los hi es comú.

¿Lo teatre catalá es un entorpiment á la major prosperitat y foment del castellá? No y cent voltas no. Ab raras escepcions, sempre ha estat difícil á un escriptor produhir obras grans en llengua diferenta de la que l' hi serví per apendrer de parlar: comptats son los dramátichs catalans que han escrita en castellá una obra de aquest género de mérit reconegut, y en cambi moltas se n' han compostas de ben apreciabls en catalá. La dificultat de traduhir lo pensament y lo treballós de expressarse ab paraulas que no naixen ni corren plegadas ab las ideás; la impropietat de la termología y la desordenació del parlament son rasgos distintius entre 'ls pobles, de la falta de carácter propi, y no tenim cap mica de dupte que la rialleta dels bons escriptors castellans al llegir alguns dramas escrits en la seua llengua per dramátichs del Principat, passaria als nostres llabis al obligarlos á ells á escriurer per á la nostra escena, valdament després de viurer alguns anys de las riberas del Ebro ensá. ¿Perqué, donchs, obligar á fer malament lo que pot ferse bè? Si 'l *D. Quijote* y la *Divina Comedia* y la *Mireia* no haguesen pogut esser escritas en las respectiuas llenguas que ho foren, mes que segur que 'ls seus autors no s' haurian immortalisat, y la literatura que ha tingut qui l' hi donás un *Tirran lo Blanch* també pot aspirar á cullir en lo teatre llorens que, ab l' ajuda dels traductors, estengan la gloria de las nostras lletras fora de casa y per llarguíssims segles.

Encara direm mes; totas las bonas causas han tingut sos contraris; emperó també moltas de ellas sos protectors. La Reyna Isabel d' Anglaterra, á mes de protejir á Shakespeare, arribá á demanarli que la complagués component Las alegres comares de Windsor. Felip IV de Espanya se rodejava d' escriptors dramátichs y 's confonia entre ells en las representacions. Richelieu donava arguments y ajudava pecuniariament als dramátichs de la época seua inclós al gran Corneille. Lo teatre alemany sigué favoregut ab la protecció de Catarina II y Pau I de Russia á Kotzbue; la de Carles August de Sajonia Weimar á Goethe; y la del duch d' Augustemburgo y 'l compte Schiller. L' emperador Cárlos VI d' Austria favorequé molt especialment á Metastasi, y finalment, son tants los dramá-

tichs que han guanyada la protecció, ja de magnats, ja de governs, pera 'ls teatres als quals donaren vida, que tal volta entre aquestos no 'n trobariam un altre que 's pogues dir de ell lo que del nostre, aixó es; que res deu á ningú com no siga de deurer lo dret de vida que te y del qual mercés no dehuen rendirse. Apoyats en aquesta rahó, no duptem en dir que 'l nostre teatre per ser espanyol com es, de pura rassa, mereix la protecció del govern de la nació y per ser catalá, lo paternal amparo sense limits ni reserves, ja que, de ferse aixis, ne resultaria 'l major foment y mes alta gloria de la escena catalana y ab aixó guanyarian tanta honra los protectors, com ella prosperitat y renom.

Tingues en comte la proverbial afició del nostre poble á las funcions teatrals, la poderosa influencia que per lo meteix la escena pot exercir en la nostra societat y 's veurá tot d' una la conveniencia y utilitat de fomentar per tots los medis que sian conduhents al objecte lo nostre teatre. Lo poble que, no essent cap de nació, es pot ser lo que mes teatres posseheix y encara entre ells lo mes antich de Espanya y 'l de major cabuda de toda la Europa; lo públich que sense la mes mínima subvenció sosté un dels primers teatres lírics; que aplaudeix grans companyías de vers castellá; que atrau prop las riberas del Llobregat los eminentes actors trájichs de la moderna sempre artística Italia, las companyías de declamació francesas y las de sarsuela, no es de témer que pugua aborrrir lo teatre de Lope y Calderon, ni que deixe de aplaudir lo *Si de las niñas* y el *Tanto por ciento*; perque es la bondat de las obras, qui, mercés á la ajuda de son elevat criteri, l' hi arrenca l' aplauso, perque no estima per la procedencia sinó per la qualitat y es exent de mesquinas preferencias: emperó també, per totas aquestas meteixas rahons, se delecta y 's complau en aplaudir lo que te propi, y joheix altament sempre que 's reconeix en los personatjes de la escena y sent en sos llabis sa llengua propia.

Dret de justicia hi ha en que 'l nostre públich fassa pe 'l seu teatre lo que fa pe 'l dels altres; rahó de sana lógica hi hauria en que fes per ell alguna cosa mes. ¿Qui s' atreviria á retraureli? cap catalá, cap espanyol: si ho fessen, no foran tals. Lo teatre catalá deu esser fomentat, al nostre entendre, mentres se-

guesca lo cami del art y la moral, y fins que la creadora inteligencia d' un Alarcon, de un Shakespeare ó d' un Schiller l' immortalisen ab una d'aquellas produccions que per si solas son prous á fer lo crédito de tota una literatura.

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.

## La complanta del poetastre

—  
Oh lluna bonica,  
oh lluna de plata,  
menudes estrelles  
en lo sol penjades;  
ohiume las queixes,  
queixes y desgracies  
d' un trovador mísero  
que fina de gana.

—  
Un jorn varen dirme  
mos estimats pares:  
Vés á Barcelona  
carrera á estudiarne,  
estudia forsa  
y no sías plaga  
que serás lo metje  
d' aquí, de Vallcarca.

—  
...Y no 'ls vareig creure,  
¡soch un pastanaga!  
Parlantne de versos  
lo sant día 'm passa,  
me 'n vaig al Pelayo  
qu' es caté de fama  
y retallém mestres  
de les parles gayes.

—  
Sols penso en les muses  
y amor, fides, patria;  
escrich ratlles curtes,  
alguna de llarga,  
retallo á n' els clássichs  
per més enlayrarme...  
y 'ls cabells me deixo  
fins á mitja espatlla.

—  
Ab estes cabories  
tot ho deixo en banda;  
ja no penso en metjes,  
ni en llibres ni en aules;

no més faig que versos,  
quintilles y esparses  
y tirar poesíes  
en públichs certámens.

—  
Al saber ma vida  
han dit los de casa:  
—Ja que no estudias,  
no contis ab naltres;  
en comptes de versos  
val més fer... sabatas  
ó qualsevol cosa  
que 't mati la gana.

—  
Mes jo que confío  
ab l' ardenta flama,  
jo, que sempre sento  
dins de mes entranyes,  
del geni romántich  
la gran flamerada,  
he dit: no m' importa  
vull esser trovayre.

—  
Vinga má á la ploma  
y á escriure sens falta  
que tinch set de gloria  
y haig de saciarla;  
jo vull fer poesíes  
y *cayga quien caiga*,  
bo y fent *pareados*  
tinch de desfogarme.

—  
Per xó al ser deshoras  
de la matinada,  
quan los pobles dormen,  
quan los mussols canten  
en eix lloch ombrivol  
dono rahó al pare  
y ¡ay Déul de ma lira  
brolla esta complanta:  
!Oh lluna bonica,  
oh lluna de plata!  
¡Oh estrelles menudes!  
¡Tinch gana, tinch gana!

PEPET NEGRE Y FARIGOLA

## ENUITJ

¿Qué l' hi passa, qué l' hi passa,  
al Baró del Cacahuet  
qu' en sa cara, avants riallera,

s' enmirallan gréus torments?

¿Qué l' hi passa, que l' hi passa,  
al Senyor del rich castell,  
al més rich de la encontrada,  
al més noble y caballer?

De riquesas no n' hi mancan,  
no n' hi mancan de joyells;  
té dos fillas com dos angels,  
y una esposa com un cel.

¿Que l' enutja, que l' enutja  
donchs al noble y rich hereu?

¿Es potser que de sas fillas  
la mort fera una n' hi ha pres?

¿La muller qu' ell tan estima  
l' hi ha sigut potse' infidel?

¿Què 'l contrista, qué 'l contrista,  
donchs al noble *jovincel*?

.....

Es que avuy á la ruleta  
l' hi han pelat tots los calés.

PEPITO GARLOPA

## PIFIAS



En lo próxim nombre publicarem lo retrato  
del eminent patrici En Pau Claris.

Tambè insertarem una magnífica poesia  
deguda á la ploma de nostre amich y redac-  
tor, En Joseph M. Oller.

Dita poesia porta per títol: *En Pau Claris*.



Tenim lo gust de saludar desde nostras  
planas á lo nou ministre espanyol, senyor D.  
Juli de Arellano. distingit diplomátich, que  
vé á sustituir al senyor del Palacio.



L' inspirat poeta castellá, Manel del Pala-  
cio que fins ara habia desempenyat lo carrech  
de Ministre d' Espanya en aquesta Repúbli-  
ca, dintre breus dias deu marxar cap á Espa-  
nya. Avans, visitarà á Buenos Aires, ahont  
hi conta ab molts amichs.

Sabem de bona font que la nova Comissió  
del «Centre Catalá» está fent los passos ne-  
cessaris pera adquirir una actriu catalana  
pera treballar en lo teatre de la Societat.

Ben prest, donchs, podem véure represen-  
tadas algunas obras dels nostres fecundos  
poetas.



Totas las societats han sospés los balls que  
per Carnaval acostumavan donar.

Aixó obeheix á la situació qu' estem atra-  
vessant.

## VUYTS Y NOUS



A un senyor que 's tallava 'ls cabells en  
una perruquería, l' estava servint un depen-  
dent xarraire y tabalot, que per dugas vega-  
das ja havia estat apunt de clavarli estisorada  
á l' aurella.

En un dels moviments d' aturidit que féu lo  
perruquer, doná una trepitjada al parroquiá  
que li féu véurer las estrellas.

—¿Que té ulls de poll, vosté?—li preguntá  
'l fadri.

—Sí, senyor. ¡Ja ho ha vist!

—¡Ah, donchs, miri,—diguè 'l tabalot dei-  
xant las estisoras y cuadrantse davant del par-  
roquiá,—pels ulls de poll, jo li donaré un re-  
mey qu' es com posar oli en un llum.

—¡Bè, bè!—saltá lo senyor ja apurat.—Vos-  
tè lo que tè de procurar es cuidársem' menos  
dels peus, y una mica més del cap.



Un escritor bunyol aná á visitar á un poeta  
eminent, ab l' objecte de demanarli un con-  
sell.

—Home,—li vá dir,—tinch ganas d' escriu-  
rer una obra, pero voldria que vosté m' indi-  
qués un assunto que may l' haguès tractat  
ningú y que may mes lo poguès ningú tractar.

—Ja 'l tinch,—esclamá lo bon poeta.

—¿Que es?

—Escrigui lo seu elogi.

Hi havia á cert poble un notari que con-  
na als séus clients.

Va anarhi un pagés á pagarli las costas d'  
un plet, y al entrar deixá damunt una bos-  
sa plena de diners. Lo notari hi pegà ullada,  
calculá la cantitat que hi podia haver en la  
bossa, y féu en lo compte tallant tant just,  
qu' á nel pagés no més li quedaren uns cuants  
rals.

—Amágat' aquestos diners que 't quedan—  
li va dir lo notari,—no fós cas que te 'ls ro-  
bessin.

—¡Oh, no tingui por! Ab los que surten de  
casa de vosté, los lladres no hi volen may per-  
dre 'l temps.



Un procesat es conduhit devant del jutje, y  
s' hi presenta ab tal desvergonyiment, que 'l  
funcionari li tè de dir ab severitat:

—Fassi 'l favor de gastar una mica ménos  
de franquesa.

—¡Oh! Jo li dirè, senyor jutje,—saltá 'l des-  
carat;—com que ja es la quinta vegada que  
vinch devant de vosté... vol dir, que no 'ns  
coneixem pas de quatre dias.



### Epitafis

En aquest paratge trist,  
ne descansa una doncella,  
la mes macà que s' ha vist  
á la cort, essent ponce.la.

Fou tant bonica y bufona  
qu' encisava al Rey y als Duchs.  
¡Plorém! donchs, pell tant bona  
malaguanyada es pe 'ls cuchs.

Jau aquí l' autor d' un drama  
ab gran éxit estrenat:  
quan havia adquirit fama  
morí ab fama y afamat.

A. ROSSELL.



Una senyoreta deya á un jove molt alt que  
la galantejava: «No puch sufrir als home alts.»  
Aquesta paraula ferí l' amor propi del jove;  
mes com estimava de debó á la hermosa in-  
discreta, tractá de fer que li correspongués y  
al cap de poch temps ho conseguí.

Aquí fou l' apuro de la bella noya pera con-  
fessar sa derrota, donchs que llavors *ja podia*  
*sufrir á un home alt*; mes com en la imagi-  
nació de la dona hi ha tal dosis de malicia que  
la fá ser sempre fértil en recursos pera sor-  
tir d' un apuro, prompte sapigué sortir ella  
del seu. Un dia la troba son amant més pen-  
sativa que de costum, y li preguntá:

—¿Qué tens, estimada meva?

—Estava pensant, contesta ella, en que ca-  
da dia baixa ta estatura.



Deya l' Agna, del seu gendre:

—Es noy que fa *molt paper*.

—*Paper ray*, diu un bolsista,  
Diné es lo que avuy convé.



Passavan per la rambla dos andalousos:

*Chico no ce que decilte pero me ha robao la*  
*carma*.

A lo que contestá un pagès que va sentirho.  
Lo que es á mí, si 'm roban la Tuyas faig  
un disbarat.



### Epigramas

Al veure á donya Garrons,  
que se disfressava d' home,  
son vehí li digué ab broma:  
—¡Portá molt bè 'ls pantalons!  
—No es estrany, senyó Titit,  
donya Garrons contestá,  
estich molt feta á portá  
las calsas del meu marit.

A. ROSSELL.



Sempre lo Sr. Salvat,  
diu á qualsevol persona  
parlant de la séva dona:  
—La mèva cara meytat.  
Y per xó son amich Brú  
li acostuma sempre á dir:  
—No més voldria tenir  
la *meytat* del que tens tú.